

J. Madseu: Den høitærede Justitsminister fremspørte en Grund for den faste Tægt, hvis Nødvendighed jeg tilstaaer, at jeg ikke kan Andet end erkjende, og det var den, at dersom Sordemødrene slet ikke fik nogen Betaling for de enkelte Forretninger, som de foretog, saa vilde de doorne og ligeegyldige Sordemødre blive ligesaa høit betalte som de flittige. Jeg tror, at denne Betragtningssmaaede er rigtig, men derimod kan jeg ikke være enig med den høitærede Justitsminister i den Betragtning, at det skulde være godt at sætte en ensartet Tægt, og da at sætte den temmelig høit. Dette blev anbefalet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev), og han mente, at det skulde være ligesom en Spore for de Vedkommende. Det tror jeg virkelig ikke; thi dersom der saa blandt de mere Velhavende findes Nogen, som retter sig efter den ensartede Tægt og ikke vil give Mere, end Tægten bestemmer, saa vil det ikke blive nogen Spore for Sordemødrene til at være dygtige og mere paapassende i deres Forretning hos en saadan Mand og hans Ligefillede. Jeg kan derfor ikke indse, at det kan være nogen virkelig Spore at sætte en ensartet Tægt. Derimod kan jeg meget mere være enig med den ærede sidsteALER, naar han mente, at fordi man satte den laveste Tægt, vilde Sordemøderen dog ikke være afstaaen fra at faae en høiere Betaling, naar hun f. Ex. kom til en Godseiers Bøne. Naar man derfor vil have en bestemt Tægt, saa tror jeg, at man skal sætte baade en høieste og laveste Tægt. Dersom man skulde gaa ind paa den Tanke, som blev fremsat af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds om at sætte en Minimumstægt, saa maatte det være en meget lav Tægt, og saa maatte man overlade til vedkommende kommunale Myndighed, henholdsvis Kommunalbestyrelsen og Amtsraadet eller Byraadet at bestemme, hvor høi Betaling der skulde gives, naar Sordemøderen klagede over, at hun havde faaet for lidt. Dette var ogsaa en Veie, som man kunde gaa. Men naar man vil have en ensartet Tægt, saa maa man afholde — hvad der ogsaa blev udtalt af den høitærede Minister — vogte sig for at trykke den, som kun har ringe Evne, og det maa da være en meget lav Tægt. Man skulde jo synes, at det maatte ligge i Vedkommendes egen Følelse og Interesse at betale det, som han selv finder passende, og der vilde derfor maasse ikke være saa stor Fare ved at sætte en lav Tægt. Jeg kan dog ikke komme hørt fra den Tanke, om det maasse ikke var ligesaa godt at give Sordemødrene en ordentlig Løn, og saa sige, at der slet ikke skal erlægges nogen tægtmæssig Betaling. Jeg hentydede til, at Lønnen i saa Tilfælde skulde betales af Statskassen og Emolumenterne af Amtsrepartitionsfonden for Landets Vedkommende, og af Kæmmerkassen for Byernes Vedkommende. Den høitærede Justitsminister var imidlertid bange for

at komme ind paa at lade Statskassen yde en saadan Betaling, som hidtil ikke havde været Skik og Brug, idet han sagde, at saa vidste man ikke, hvor man skulde ende. Jeg vil i den Henseende sige til den høitærede Minister, at jeg vil foreslaa, at man kun skulde paalægge Statskassen at betale, hvor Staten paabyder, at man skal benytte Vedkommende. Den høitærede Minister sagde, at saa kunde man ogsaa sige, at Løgnernes Løn skulde udbetales af Statskassen; men endnu er man jo ikke kommen saa vidt, at man siger til alle Sygde, at de skulle søge en Læge. Dette kunne de lade være, undtagen for smitsomme Sygdomstilfældes Vedkommende; men i saa Tilfælde skal jo idetmindste for Landets Vedkommende, Betalingen udredes af Amtsrepartitionsfonden, og jeg kunde ogsaa finde det billigt, at den Betaling, som faaledes bliver udredt af Amtsrepartitionsfonden, blev udredt af Statskassen. Den Grændse, som jeg vilde sætte, skulde altsaa være den, at, hvor Staten paabyder, at man skal benytte visse Personers Hjælp, der skal ogsaa Statskassen erlægge Betalingen, eller idetmindste en Del deraf. I denne Tanke synes jeg, at der er god Konsekvens. — Der er Noget, som jeg glemte at omtale før, da jeg havde Ordet; det er den Bestemmelse, hvori der siges, at det Alderstillelag, som skal ydes Sordemødrene paa Landet, skal ydes dem efter mindst 15 Aars Tjeneste, medens det er foreslaaet, at Alderstillelaget for Sordemødrene i Kjøbstæderne skal ydes efter 10 Aars god Tjeneste i samme Kjøbstad. Det forekommer mig, at der her er en Uoverensstemmelse tilstede, thi det kan godt tænkes, at en Sordemøder kan komme fra Landet til en Kjøbstad eller omvendt, og naar hun gjør Tjeneste som Sordemøder, saa synes jeg, at det er rimeligt, at hun skal have det samme Alderstillelag, hvad enten hun har opholdt sig i en Kjøbstad eller paa Landet, og jeg finder ikke, at hun skal være afstaaen fra at nyde det samme Alderstillelag, fordi hun til een Tid har været paa Landet og til en anden i en Kjøbstad. Jeg tror derfor, at det vilde være heldigt, om man fastsatte Alderstillelaget bestemt baade for Landet og for Kjøbstæderne. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds talte om, at der ikke kunde være Noget i Veien for at sætte en tægtmæssig Betaling, fordi de større Gaardmænd og de større Hartkornbrugere være forpligtede til at yde Kjørsel. Dette tror jeg dog ikke er en heldig Maade at udjævne Forholdet paa; thi der er mange Steder, hvor denne Kjørsel slet ikke bliver brugt som Tvang, men derimod bliver ydet ganske frivillig. Det samme ærede Medlem talte ogsaa om, at Emolumenterne kunde bortfalde. Det kunde jeg ogsaa gjerne gaa ind paa, men jeg mener dog, at det ikke er nødvendigt at bestemme dette ved denne Lov, thi jeg tror ikke, at der endnu er hørt nogen Klage i den Henseende, siden Betalingen er overtaget af Amtsrepartitionsfonden. Den Gang Distrikterne selv udredede Emolumenta-